

že student by měl povinně maturovat z jazyka českého a z jednoho západního jazyka (doporučujeme angličtinu, němčinu a francouzštinu); zbývající dva předměty by si volil ze skupiny předmětů buď humanitních nebo přírodovědných s matematikou.

6. Podporujeme návrh na atestace učitelů; jejich úspěšné absolvování by mělo být těsně spjato se sociálními jistotami (definitiva, finanční zařazení) a s perspektivami osobního růstu učitelů. Obsah a organizaci atestací bude třeba důkladně zvážit.

Učitelé pěti kateder PdF MU v Brně

Ze stanoviska Nezávislé mezioborové skupiny (NEMES)

Než udělá školství první krok

Diskuse o budoucnosti českého školství přinesla několik základních otázek, které se vymykají úzce odbornému rámci pedagogiky. **Souvisejí se vztahem státu a občana a s mírou omezení jeho individuálních práv a svobod.** Dokud nebudou zodpovězeny, nemůže se podle našeho názoru školství významněji změnit k lepšímu. Proto předkládáme vlastní odpovědi a uvítáme, když se objeví i další jasná vyjádření.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dosud nevysvětlilo, co pro školství znamená skutečnost, že se ČSFR zavázala dodržovat Úmluvu o právech dítěte. Navíc stále dluží nejširší veřejnosti jednak zpracování přehledu rozdílných názorů na klíčové otázky, jednak podporu otevřené diskusi. V ní se objasní, jak spolu závažné problémy souvisejí, a kdo má jaké možnosti a odpovědnost při jejich řešení. Vyjde najevo, v čem se rozcházejíme, a v čem tedy naše školství bude muset být nejednotné. Bez toho si nalezení přijatelných odpovědí nedokážeme představit. Z výsledků veřejné diskuse budou zákonodárné sbory vycházet při přípravě **nové ústavy a zákona o vzdělávání**, který nově vymezí právní a ekonomický rámec pro nabývání a poskytování vzdělání a uvede jej do souladu s našimi mezinárodními závazky. Jsme přesvědčeni, že nikomu jinému než parlamentům rozhodování o tak závažných otázkách nepřísluší.

Jaké kroky musí MŠMT ČR podniknout, aby nová právní úprava mohla být přijata? Čím může do té doby našemu školství prospět?

Za hlavní úkol dneška pokládáme **kvalifikované a nezávislé posouzení dnešního stavu školství** a jeho porovnání se situací v evropských zemích. pro oblast vysokých škol je připravili experti OECD, ale kvalitu a adaptibilitu učitelů, požadavky rodičů a postoje, dovednosti a znalosti žáků a studentů

musíme znát i na nižších úrovních školské soustavy. Studenti, žáci ani jejich rodiče nemají dostatečné informace o tom, s jakou kvalifikací by se dnes nebo v budoucnosti uplatnili ve vyspělých zemích. **Styk se zahraničím** musí být mnohem intenzivnější i proto, aby učitelé, žáci i rodiče poznali vzdělávací postupy, které u nás nejsou obvyklé. Ministerstvo by mělo rovněž **zorganizovat přípravu dalších expertních podkladů**, například srovnání právní úpravy vzdělávání v evropských zemích, systémů financování, nebo různých vzdělávacích standardů a jejich vlivu na úroveň školství. Práce by měly probíhat s jasnou perspektivou využití jejich výsledků při změně právního a ekonomického rámce českého školství.

V současné době existuje obrovský nesoulad mezi platnými předpisy MŠMT a změnami, k nimž ve společnosti dochází. Ministerstvo jej nezdědka řeší způsobem, který je v právním státě nepřijatelný. Místo zrušení předpisů tiše souhlasí s jejich porušováním! Považujeme takový postup za nepřijatelný a věříme, že MŠMT urychleně vypracuje a zveřejní **seznam všech zastaralých a zbytečných vyhlášek**, spolu s termíny jejich zrušení nebo zásadní novelizace.

Dosud předložené projekty transformace českého školství dokazují značnou rozmanitost názorů na školu i na to, co si z ní mají žáci odnést. Domníváme se, že na konci 20. století už nelze hledat jednotné řešení pro všechny. Místo toho bychom se měli prostřednictvím zákonodárných sborů dohodnout na takových podmínkách, které dovolí různým pojetím školy existovat vedle sebe. Aby hledání dohody mohlo začít, musí MŠMT **přestat přehlížet názory ostatních**. Názor jeho představitelů je a vždy bude jen jedním z mnoha a nevidíme žádný důvod, proč by měl mít větší váhu.

Ministerstvo se celé dva roky vyhýbalo jasnému vyhlášení konkrétních kroků svého programu obnovy našeho školství. **Jeho činy tak není s čím konfrontovat**. Kdy se vyjádří, jak by se nové zákonné úpravy promítly do činnosti státní správy? **Kdy se konečně odhodlá říci zásadní slovo ke skutečně klíčovým otázkám?** Naše návrhy nevedou ke krokům, které by násilně nebo naráz měnily podobu českých škol předem daným způsobem. Směřují k přesnému, zákonnému vymezení prostoru pro aktivitu a tvořivost všech rodičů, žáků, studentů a učitelů. Pokud jim jejich škola nevyhovuje, budou ji moci přizpůsobovat svým představám, schopnostem a záměrům. Někteří při tom využijí náměty, obsažené v dosud zveřejněných projektech transformace. Jiní budou hledat inspiraci v zahraničí, nebo půjdou svou vlastní cestou. Ti, kterým jejich škola vyhovuje, nebudou muset měnit nic. Proměna našeho školství bude postupná a její směr, tempo i hloubka se budou lišit podle místních podmínek. **Musí však probíhat za podpory a účasti všech, jichž se týká.**

NEMES, Praha